

ning användas för ålderdomsförsäkring eller dylikt ändamål, och dels om framställning till nådig förändring af lagen angående lotterier.

Stockholm i januari 1899.

Joh:s Nilsson.

N:o 186.

Af herr **F. W. H. Pegelow**, om rätt för *qvinliga post-expeditörer till pension.*

Uti Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof är framlagdt ett i tillhörande statsrådsprotokoll öfver finansärenden närmare angifvet förslag till ny lönestat för postverket.

Detta förslag upptager för postexpeditörer trenne lönegrader, af hvilka den tredje och lägsta företrädesvis är afsedd för den i postverkets tjänst befintliga qvinliga personalen. Aflöningen i denna lönegrad föreslås till 1,200 kronor per år, deraf 900 kronor och 300 kronor tjänstgöringspenningar, hvartill skulle komma tvenne ålderstillägg, hvartdera å 150 kronor, och skulle af dessa tre fjerdedelar anses tillhöra lönen och en fjerdedel tjänstgöringspenningarna. Vidare föreslås det stadgande, att den qvinliga personalen skulle anställas endast på förordnande och sålunda sakna pensionsrätt; dock skulle denna personal under samma vilkor, som gälde för manlig personal, hafva rätt till ålderstillägg.

Af det återopade statsrådsprotokollet framgår, i hvilken stark utveckling postverkets rörelse befinner sig, hvilken utveckling man kan antaga allt jemt skall fortgå. I följd häraf föreslås nu en betydande tillökning af postverkets personal, och torde dylika framställningar äfven fram-

deles tid efter annan komma att finnas nödvändiga. Sträfvandet att i möjligaste mån begränsa de ökningar i aflöningsstaten, som af dessa framställningar påkallas, kommer säkerligen att föranleda generalpoststyrelsen att i allt större omfattning för de postala göromålen tillgodogöra sig den billigare qvinliga arbetskraften. Då sålunda anställandet af qvinlig personal i postverkets tjänst ej kan vara af tillfällig natur, utan med säkerhet varder ett för framtiden bestående förhållande, synes det vara af vigt, att denna personals löneförhållanden i sammanhang med antagandet af ny lönestat för verket på ett fullt tillfredsställande sätt ordnas. Detta synes mig emellertid ej uti det föreliggande förslaget hafva skett derutinnan, att enligt detsamma den qvinliga personalen skulle uteslutas från den pensionsrätt, som är tillerkänd den manliga, på ordinarie stat anställda personalen.

Pensionsrätt skulle visserligen sakna betydelse för kvinnor, som erhålla anställning i postverket, men efter längre eller kortare tid på grund af inträde i äktenskap eller i följd af andra förhållanden lemna tjänsten före den arbetsdugliga lefnadsperiodens utgång, ej heller skulle sådan rätt ega afgörande betydelse för de kvinnor, hvilka befinna sig i sådan ekonomisk ställning, att desamma ej för sin existens äro uteslutande hänvisade till de med posttjänsten förenade löneförmåner. För de kvinnor deremot, och dessa blifva säkerligen de flesta, hvilka ej tillhöra någon af ofvan uppgifna kategorier, är förvärfvandet af pensionsrätt ett livsvilkor. Erhålla de ej sådan, skola de efter ett långt lif af träget arbete stå utan existensmedel på alderdomen. Nutidens höga lefnadsomkostnader taga fullt i anspråk den föreslagna aflöningen, och nämnvärda besparingar torde endast under särskildt gynsamma förhållanden kunna ifrågakomma. Om ej pensionsrätt finnes, skulle postverket varða nödsakadt att behålla kvinnor kvar i tjänsten till skada för denna långt utöfver den tid, desamma voro fullt arbetsdugliga, då det skulle finnas obilligt och hårdt att afskeda en person, som efter mångårigt och träget arbete mistat sin arbetskraft, om hon efter afskedandet skulle nödgas falla anhöriga eller det allmänna till last.

Hans excellens herr statsministern har i egenskap af t. f. chef för finansdepartementet hemställt, att den af generalpoststyrelsen för postexpeditörer i tredje lönegraden föreslagna aflöningen 1,900 kronor, inräknadt två ålderstillägg, hvarterda å 200 kronor, skulle nedsättas till 1,500 kronor, inräknadt två ålderstillägg, hvarterda å 150 kronor, dervid hänvisande till att i det närmaste detta senare lönebelopp blifvit bestämdt för motsvarande tjänstinnehafvare bland jernvägspersonalen, då jernvägens aflöningsstat år 1897 reglerades, och har denna hemställan vunnit Kongl. Maj:ts godkännande. Härvid är dock att märka, att ifrågavarande tjänstinne-

hafvare vid jernvägen äro berättigade till pension ur statens jernvägstrafiks pensionskassa, hvarigenom, men också endast med hänsyn härtill, för desse bestämda lönebelopp, om ock knappa, dock för närvarande kunna anses såsom nöjaktiga. Den omständigheten, att jernvägspersonalen med något mer än 3 % af sin aflöning bidrager till sin pensionering, torde ej kunna förringa betydelsen af den gjorda jernförelsen.

Med stöd af det anförda,

då frånvaron af pensionsrätt för den qvinliga postverkspersonalen skulle nödvändiggöra denna personals bibehållande i tjensten längre, än sådant med tienstens bästa vore förenligt;

då de föreslagna lönebeloppen för qvinliga postexpeditörer ej medgifva görandet af besparingar för ålderdomens tryggande;

då det numera väl allmänt anses obilligt och hårdt, om en arbetsgifvare lemnar en uttjent arbetare utan understöd, då arbetskraften är uttömd, hvilket i ännu högre grad gäller om staten såsom arbetsgifvare; och

då motsvarande tjänst innehafvare vid telegrafverket och statens jernvägar äro tillförsäkrade pension;

får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen för sin del måtte besluta, att qvinliga postexpeditörer skola komma i åtnjutande af pension i samma ordning som de manliga.

Stockholm den 28 januari 1899.

F. W. H. Pegelow.